

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
שלישי

היכל
תשיעי

לקוטי שיחות

על פרשיות השבוע, חגים ומועדים

•

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

•

לך לך (חלק י — שיחה א)

יוצא-לאור למחזור הראשון מלימוד הלקוטי שיחות
שבוע פרשת לך לך, זייג מרחשון, ה'תשפ"א (א)

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ואחת לבריאה

שבעים שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר זי"ע

LIKKUTEI SICHOT

Copyright © 2020

by

KEHOT PUBLICATION SOCIETY

770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213

(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718

editor@kehot.com / www.kehot.org

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without prior permission from the copyright holder.

The Kehot logo is a registered trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch.

For dedications of the weekly Sichos, please contact us at: dedications@kehot.com

לך לך*

מיוחד⁶ – עד שעיקר פלוגתתם מאיזה פסוק למדים הברכה לכהנים עצמם, תלוי בזה?

ב) כוונת רש"י (בדעת ר"י) ש"מתברכין הן (הכהנים) עם השאר (בנ"י)" בפשטות היא – שמקבלים ברכתם יחד עם בנ"י, ולכאורה: החילוק בין דעת ר"ע ור"י הוא רק מאיזה פסוק נלמד שהכהנים מתברכים (אם מפסוק הנאמר בתורה אצל ברכתם לישראל, או ממק"א), אבל לדעת שניהם זה שהכהנים מתברכים מהקב"ה – הי"ז מסובב מזה שהם מברכים את ישראל, וא"כ מהי הכוונה במ"ש "דמשמע שמתברכין הן עם השאר", היינו שמתברכים ביחד עם בנ"י?

ב. והנה החילוק אם הברכה לכהנים אמורה בפסוק "ואברכה מברכך" או בפסוק "ואני אברכם" מבואר בחסידות⁸, בהקדם ההבדל שבין ברכה

א. מן הכתוב בפרשתנו¹, "ואברכה מברכך" למד ר"ע במס' חולין², שכאשר הכהנים מברכים את ישראל, מברך הקב"ה את הכהנים. והכי איתא התם: "כה תברכו את בני³, ר' ישמעאל אומר למדנו ברכה לישראל מפי כהנים, לכהנים עצמן לא למדנו, כשהוא אומר ואני אברכם הוי אומר כהנים מברכין לישראל והקב"ה מברך לכהנים⁵. ר"ע אומר למדנו ברכה לישראל מפי כהנים, מפי גבורה לא למדנו, כשהוא אומר ואני אברכם הוי אומר כהנים מברכין לישראל והקב"ה מסכים על ידם. אלא ר"ע ברכה לכהנים מנ"י? אמר ר"נ בר יצחק מואברכה מברכך" ואמר שם "ישמעאל כהנא מסייע כהני" (פרש"י: תמיד הוא עוזרן ומקיל להם). ומסיים: "ומאי מסייע כהני דמוקי לה לברכת כהנים במקום ברכה דישראל", היינו כפרש"י: "אצל ברכת ישראל, דהכי עדיפא דמשמע שמתברכין הן עם השאר".

וצריך להבין:

א) מהו יסוד וטעם פלוגתת ר"י ור"ע, מה שלר"ע נצרך פסוק מיוחד שהקב"ה מסכים להברכות שמברכים הכהנים את בני³, ולר"י א"צ לזה פ'.

* וסיום מס' ר"ה.

1) יב, ג.

2) מט, א.

3) נשא ו, כג.

4) שם, כז.

5) וראה זח"ג קמז, ב. וראה לקוטי לוי יצחק

שם.

6) ואף שכתבו התוס' (חולין שם – ד"ה

והקב"ה): "ולר"י לא איצטריך קרא להכי דפשיטא דמסכים כיון שצוה להם לברך" – הרי זה גופא צריך ביאור: למה לר"ע אין זה פשיטא כיון שצוה לברך? וכמו שהקשה בפ"י הר"ף על עין יעקב בחולין שם.

7) ובפרט שענין זה נוגע גם להלכה, כמ"ש הצ"צ (בפס"ד ע' שדמ, ד) בביאור מ"ש אדה"ז (שו"ע סי' קכח ס"א) "שגם הם (הכהנים) בכלל הברכה שנאמר ואני אברכם כלומר לכהנים" – ד, בשלמא לר"י כהנים הם בכלל ברכה זו ממש דב"כ, וכדפרש"י פא"ט שמתברכים עם השאר, וע"כ הם מן המנין, אבל לר"ע דנפקא לי' מואברכה מברכך אבל לא מב"כ, א"כ י"ל דאינם מן המנין".

8) ד"ה אריב"ל תרכ"ט.

משא"כ תפלה ענינה הוא בקשה מהקב"ה, ש"יהי רצון" (וכיו"ב), שיהי רצון חדש – כולל גם דבר חדש שלא הי' בהמקור, ולכן מועלת התפלה שגם אם היתה גזירה על דבר לא טוב ח"ו, יהפוך הקב"ה אותה לטוב. כי ע"י תפלה מגיעים לבחי' שלמעלה מסדר השתלשלות.

אמנם הגבלה זו (שברכה מועלת רק אם ישנו הדבר בשרשו ומקורו) שייכת רק בברכתו של בו"ד, משא"כ בברכתו של הקב"ה – שאינו קשור כלל ח"ו במדידות והגבלות – יש בברכתו גם המעלה שבתפלה, ואף היא בכחה להביא ענין חדש – שלא הי' בשרשו ומקורו של המתברך.

וכמו שהוא בברכת הקב"ה, כ"ה גם בברכת כהנים: שהרי ברכת כהנים היא מצוה, היינו שהכהנים המברכים עושים זאת בשליחותו של הקב"ה, ושלוחו של אדם [העליון]¹³ כמותו, וברכתם ה"ה ברכתו של המשלה, ברכתו של הקב"ה¹⁴.

וכדמוכח ממה שארז"ל¹⁵ גבי ברכת כהנים, "ישא ה' פניו אליך" – וכי לא אשא פנים לישראל וכו' והם מדק' דקים ע"ע וכו'", שמובן מזה אשר ברכת כהנים אינה כשאר הברכות

(שמברכים את פ') לתפלה (שמתפללים עבורו):

"ברכה" היא מל', "ברכה" – שהיא בור עמוק בו קיבוץ מים או יין, ומשם ממשיכים המים או היין – היינו שהוא מקור המים והיין כו'; וכן "ברכה" מל' "המברך"¹⁰ שפירושו המשכה – דהיינו שענין הברכה הוא להמשיך את הדבר ממקורו, שכ"ז ה"ה בסדר ההשתלשלות. ז.א. שהברכה מועלת רק כאשר הדבר ישנו כבר במקורו, ומאיזו סיבה נתעכבה ההמשכה, מועלת הברכה להמשיכו למטה.

ראי' לזה מיעקב בברכתו לבני יוסף אשר¹¹ שת ימינו על ראש אפרים ואת שמאלו על ראש מנשה, ואמר לו יוסף "כי זה הבכור שים ימינך על ראשו, וימאן אביו ויאמר .. אחיו הקטן יגדל ממנו וזרעו יהי' מלא גוים". ולכאורה אי"מ: כיון שיעקב ברך אותם, הרי לכאורה יכול לברך את מנשה ברכה זו עצמה שזרעו יגדל מאפרים (כי מנשה הבכור)?

אך הענין הוא, כי הברכה אינה מחדשת דבר מעיקרו, כ"א (להבריך) להמשיך דבר הברכה ממקורו בלבד, לכן לא הי' יכול יעקב לפעול בברכתו שיהי' מנשה גדול מאפרים, מכיון שלא כך הוא בהמקור¹².

9) ראה לקו"ת ראה יט, א. אוה"ת ויחי (בראשית כרך 1) תתשכה, ב. אוה"ת שמיני ע' כו.

10) אוה"ת נשא ע' ער, א ואילך. ד"ה כה תברכו

11) תרנ"ו. תרנ"ד. פדה בשלום תרע"ה. ועוד. וראה לקו"ש ח"ה ע' 422 (426) ואילך.

12) כלאים רפ"ז. וראה תו"א מקץ לו, ג.

13) ויחי מח, יד ואילך.

14) ואין להקשות למה לא התפלל עבורו –

15) ברכות כ, ב.

אפ"ל שלדעת ר"ע הלומד ברכה לכהנים מ„ואברכה מברכיך“ היא רק ברכה שבבחי השתל? ואף שאין כתוב תיבת „אני“ בפירוש – ה"ז גופא אי"מ: מה לי אם כתוב „אני“ בפירוש, אם לאו – הרי בין כך הכוונה שהקב"ה עצמו מברך!

ומוכרח לומר שיש לו הוכחה נוספת לכך (והוכחה זו היא מכרחת לחלק בין ב' הפסוקים), וכדלהלן.

ד. להבין זה צלה"ק תחלה מה דאיתא בגמרא בסיום מס' ר"ה¹⁹ על המשנה²⁰: „רבן גמליאל אומר שליח צבור מוציא את הרבים ידי חובתן“ (בתפלת מוסף דר"ה): „אמר ר' שמעון חסידא פוטר ה' רבן גמליאל אפילו עם שבשדות, ולא מבעיא הני דקיימי הכא. (ומקשה) אדרבה הני אניסי הני לא אניסי, (ומביא ראיה) דתני אבא ברי' דרב בנימין בר חייא עם שאחורי כהנים אינם בכלל ברכה (ופרשי: „ואע"פ שעם שבשדות בכלל ברכה, הני דמצו למיתי קמי כהנים ויפנו כהנים אליהם ויברכום והם לא באו אינן בכלל ברכה“), אלא כי אתא רבין אמר ר' יעקב בר אידי אמר ר' שמעון חסידא לא פטר רבן גמליאל אלא עם שבשדות, מ"ט משום דאניסי במלאכה אבל בעיר לא“.

וע"פ הנ"ל מובן שראיית הגמרא מב"כ לתפלה (של ש"ץ) אינה רק בזה שמצינו צד השווה בב' ענינים שונים, כ"א שבעצם שוים הם –

ע"י אחרים (ע"ד מרז"ל בב"ר פל"ט, יב), משא"כ „ואברכה מברכיך“ הפי' (ראה ב"ר שם) שהקב"ה עצמו יברך אותו. ראה לקו"ש ח"ה שם.

(19) לה, א.

(20) לג, ב.

הממשיכות רק מה שישנו כבר (בהמקור) בסדר השתל, כ"א המשכה למע' מסדר השתל. שלכן צורך ב„משוא פנים“ (בברכת כהנים), [בל' הנגלה היפך מדת הדין (משוא פנים בדין)], כי „משוא פנים“ מורה שאי"ז השפעה הנפעלת על ידי עבודת האדם מצ"ע. ומובן מזה שב"כ היא המשכה למעלה מסדר השתלשלות, שזהו ענין „משוא פנים“.

והיינו שבענין זה שוה ב"כ לתפלה¹⁶, שהיא המשכה למעלה מסדר השתל.

ג. ועפ"ז מובנת המעלה אם הברכה לכהנים אמורה בפסוק „ואני אברכם“ ולא בפסוק „ואברכה מברכיך“:

„תיבת אני היינו או"א"ס עצמות ומהות“¹⁷ – וזה מורה שברכה זו היא ברכת הקב"ה עצמו, ברכה שלמעלה מהשתלשלות; משא"כ „ואברכה מברכיך“ (בלי תיבת „אני“) היא ברכה שבבחי השתל. וזהו הפי' ב„מוקי לה לברכת כהנים במקום ברכה דישאל“, היינו כשלמדים הברכה לכהנים מ„ואני אברכם“, הרי ברכה זו היא באותה דרגא כמו הברכה לישראל (ב"כ); משא"כ אם למדים הברכה לכהנים מ„ואברכה מברכיך“, אזי ברכה זו היא בדרגא נמוכה יותר, ברכה שבבחי השתלשלות.

אך צ"ל: הרי גם „ואברכה מברכיך“ היא ברכתו של הקב"ה עצמו¹⁸, ואיך

(16) ועוד השתוות ישנה בין ב"כ לתפלה: ב"כ ה"ה שייך לעבודה (ראה סוטה לת, א"ב). וגם תפלה הרי „תפלות כנגד תמידין תקנום“ (ברכות כו, ב).

(17) ד"ה אריב"ל שם (בסופו).

(18) שזוהי המעלה ב„ואברכה מברכיך“ על „מברכיך ברוך“ (תולדות כז, כט), כי זה שייך גם

זה שהן המשכה מלמע' מסדר השתל', ובוזה הרי אין נפק"מ כ"כ מהו רצון ודרגת המתברך, כנ"ל, ואעפ"כ רואים אנו שבכדי להמשיך מלמעלה מסדר השתל' צריך להכנה (אם כי לא בתור ממשית, אלא להיות כלי לקבלה) – דבתפלה הו"ע התפלה עצמה, ובב"כ היא הברכה של הכהנים – בהכנות שלהם כנט"י והדומה, וכמו"כ היא הכנת הישראל שמדקדק ע"ע וכו' ומעמיד עצמו פנים כנגד פנים וכו'.

ע"ז היא הוכחת הגמרא, דכשם שההכנה דב"כ בכדי לקבל ההמשכה דלמעלה מסדר השתלשלות, אינה מספיקה הכנת הכהן עצמו, היינו גוף הברכה שמברך באהבה, הכנת נט"י שקודם הברכה והדומה, אלא שצריכה להיות הכנה גם מצד מקבל הברכה, שיעמוד פנים כנגד פנים (אם אינו אנוס²²), כמו"כ הוא בתפלה, שגם ענינה הוא המשכה מלמעלה מסדר השתל', וההכנה היא עבודת התפלה וכו', צ"ל בזה עבודה גם מצד האדם שמתפללים עבורו (באם אינו אנוס) בכדי להמשיך מלמעלה מסדר השתלשלות, ולכן מסקנת הגמרא היא, שהש"ץ מוציא דוקא את העם שבשדות אבל לא אותן שבעיר.

ה. אמנם יש לומר שראיית הגמרא

22) משא"כ כשהוא אנוס. ולהעיר מצפ"ע על הרמב"ם הל' יסוה"ת פ"ה סוף ה"ד. ולהעיר ממצות המלך, שהמלך מוציא את כאו"א (ראה אגה"ק רסכ"ט). ואין הענין שאין שייך להם ולכן פטורים, כ"א שחייבים בזה (כדמוכח מזה שתרי"ג אברים וגידים כנגד תרי"ג מצות (כמ"ש באגה"ק שם – וראה זח"א קע, ב. מכות כג, ב. תנחומא תצא ב. תניא פ"ד. פנ"א (עא, ב) אלא שהמלך מוציא אותם.

ב' הענינים דתפלה וב"כ – בתוכם, רצון חדש ומשא פנים בדין, שתיהן ממשיות מלמעלה מהשתלשלות. ולכן מביא ראי' מב"כ לתפלה.

ואדרבה: ע"פ הנ"ל מובן, שבד"כ אין להביא ראי' מברכה לתפלה, כי אינו דומות כלל: הברכה ענינה הוא המשכה מן המקור שבסדר השתל', ובוזה עיקר, כמובן, מעלת המתברך והנהגתו, ובפרט כאשר הטעם להעדר ההמשכה הוא מצד חסרון שישנו למטה, א"כ מובן שבכדי להמשיך ע"י הברכה צריך להסיר את המניעה או העיכוב שמצד המתברך;

משא"כ תפלה שענינה לפעול רצון חדש – המשכה מלמע' מסדר השתל', ה"ז תלוי במעלת המתפלל ואין נפק"מ כ"כ המצב בו נמצא האדם שמתפללים עבורו, כיון שההמשכה היא מלמעלה מסדר השתל', ולכן גם אפשר להיות שאף אם לא תהי' שום הכנה דהמקבל, גם אז תפעול התפלה.

ועפ"ז אין ראי' מוכחות מברכה (סתם) לתפלה, כי יש לחלק: בברכה מובן למה עם שאחורי הכהנים אינם בכלל ברכה, היות והם מראים שאינם חפצים בהברכה, לכן אין הברכה מועלת מאומה, כמ"ש²¹ „ולא חפץ בברכה (ובדרך ממילא) ותרחק ממנו“, שהרי בברכה נוגע מצב המתברך; משא"כ בתפלה, הרי אין נוגע כ"כ מצבו, כנ"ל, לכן אף אם המקבל אינו חפץ בזה, מ"מ אפשר שתפלת הש"ץ תפעול פעולתה.

אך מאחר שב"כ שוה לתפלה, שהן שתיהם המשכה מלמעלה מהשתלשלות, הרי מתאימה הראי' ביותר:

להיות שב"כ ותפלה שוות הן בענין

21) תהלים קט, יז.

ממקור שבסדר השתל', והשפעת התפלה היא ממקור שלמע' מסדר השתל'; אבל בנוגע להאדם המברך והאדם המתפלל, הנה המתפלל נמצא למטה ממקור ההשפעה, והמברך נמצא למעלה ממקור ההשפעה].

עפ"י מובן שישנה מעלה בברכת כהנים על התפלה²⁶, כי בברכת כהנים ב' מעלות: המקור שמשם נמשכת ההשפעה הוא למעלה מסדר השתל', ועם זה אמרה תורה שזהו ברכה ולא בקשה, היינו שהכהן המברך הוא למע' ממדרג' זו, ה"ה נמצא במקום נעלה ביותר, ולכן בכחו לצוות את ההשפעה גם ממדרג' שלמעלה מהשתל'.

נמצא שאף שבענין המדרג' שמשם נמשכת ההשפעה, שוות ב"כ ותפלה, אבל בדרגת האדם המתפלל והכהן המברך, שונים המה, שהמתפלל נמצא למטה ומבקש שישפיעו כו', וכהן המברך הוא למעלה במדרג' גם ממקור ההשפעה, שהיא – מקור ההשפעה – למעלה מסדר השתל'.

ועפ"י יובן מדוע צריך הש"י לנתינת כח מהשומעין, ואילו הכהן המברך א"צ לזה: הש"י המתפלל נמצא למטה, ולכן זקוק לנתינת כח וכו' שיוכל להתפלל ולהוציא יד"ח כו'; אבל הכהן המברך נמצא למע' ביותר מסדר השתל', ולכן אין זקוק לנתינת כח מיוחד כו'.

וע"פ כהנ"ל תומתק ביותר הוכחת הגמרא מב"כ לתפלה – במכ"ש: ומה ברכת כהנים, שהכהן המברך

היא חזקה יותר, והיא במכש"כ, מצד המעלה נוספת שיש בב"כ על ענין התפלה, ובהקדים:

זה שהש"י מוציא את העם שבשדות הוא דוקא כאשר ישנם ט' שומעין לו, ובאם לאו – נחשב כיחיד (ואינו מוציא את האיניו בקי ואת העם שבשדות²³). משא"כ בב"כ, הנה גם בעיר או ביהכ"נ שכולם כהנים, הדין הוא שכולם נושאים כפים, ולמי מברכים – לעם שבשדות²⁴.

היינו שישנו חילוק בין ב"כ לתפלה: בתפלה דוקא ע"י ט' שומעין לו נעשה מציאות הש"י ויכול להוציאם כו', משא"כ בב"כ אין הכהן צריך לנתינת כח מט' שומעין לו.

והטעם לזה יובן בהקדים המעלה בפרט אחד שבברכה על התפלה²⁵:

תפלה היא בלשון – כענינה – בקשה, וכשמבקשים, אין ודאות שת"מלא הבקשה, מפני שההשפעה אינה תלויה בהמבקש; משא"כ ברכה היא בל' ציווי (או בל' הבטחה), היינו שמצוה כביכול שישפיעו ענין פלוני לפלוני.

וטעם החילוק הוא: בתפלה, המת"פלל נמצא למטה, ומבקש שמלמעלה ישפיעו ענין פלוני, וזו בקשה בלבד; משא"כ ברכה, המברך נמצא במדרג' שלמעלה מהמקור שממנו באה הברכה, ולכן בכחו לצוות את הברכה.

[וזה שנת"ל שתפלה היא למעלה מברכה – זהו בנוגע להמקור שמשם נמשכת ההשפעה, דהשפעת הברכה היא

(23) ראה שו"ע אדה"ז סקכ"ד ס"ו.

(24) סוטה לת, ב. שו"ע אדה"ז סקכ"ח סל"ח.

(25) ראה אוה"ת (שנסמן בהערה 9), בדה"ה כה תברכו תרנ"ד.

(26) אף שיש מעלה בתפלה גם בערך ברכת כהנים (עיין המשך תרס"ו (ע' של"ו)).

שמוגבלת בהם כמו ברכת בור"ד. וצ"ל כח מיוחד שגם ברכה זו תהי' ברכתו של הקב"ה.

(ב) מכיון שעושה זאת בשליחותו של הקב"ה הרי „מעשה השליח מתייחסת להמשלח“, יש בהברכה עצמה הכח ל' המשיך מלמעלה מהשתל' 29. ז.א. שכחו של הקב"ה מתעצם עם (ברכת) הכהן, ובמילא דרגת הכהן עצמו בעת הברכה היא למעלה מהשתל' כנ"ל.

וי"ל שלדעת ר"ע, ב"כ מצ"ע הוא ברכת בור"ד (כאופן הא'), ולכן צ"ל קרא מיוחד שהקב"ה מסכים על ידם³⁰ – היינו שישנו כח מיוחד מהקב"ה שהברכות תהינה ברכות הקב"ה, מלמע' מהשתל', שזהו הפי' ד„הקב"ה מסכים על ידם“. משא"כ ר"י (כהנא – מסייע (ומגדיל כח) כהני ו) לדעתו שיש בברכת הכהנים מצ"ע כח זה ואי"צ לזה קרא³¹ מיוחד³².

משא פנים, אבל גם בזה עצמו הגבלה – שצ"ל „מדקדקים ע"י“.

(29) וראה אה"ת נשא (שבהערה 9), הבהנים זרע אהרן שרשם מנצח דאבא כו' ע"כ מצויים ואומרים כו". ובד"ה כה תברכו תרנ"ד (שבהערה שם): „דלהיות שהכהנים שרשם מבחי' רב חסד דעתיק כו“.

(30) וכמ"ש בפי' הרי"ף (על הע"י שם): „דאעפ"י שצוה אותם לברך ומסכים עמהם, מ"מ אינם אלא מפי בור"ד, ואינו דומה למתברכים מפי הגבורה ולכך איצטריך לר"ע“. ועפ"י מ"ש בפנים בדעת ר"י מתורץ גם מה שהקשה שם: „אבל לר"י קשה מנ"ל דישראל מתברכין מפי הגבורה“.

(31) וי"ל ג"כ שזוהי כוונת התוס' במ"ש דר"י „פשיטא דמסכים, כיון שצויה להם לברך“, משא"כ לר"ע אי"ז פשיטא, כפנים.

(32) ואעפ"י אולא סוגיית הגמרא בסיום מס' ר"ה גם לדעת ר"ע, כי בלא"ה מובנת הראי' מברכת כהנים לתפלה, כנ"ל ס"ד.

אינו צריך לנתינת כח כו' ואין פעולה מהמתברכים (שהרי נמצאים בשדות), ומ"מ עם שאחורי הכהנים אינם בכלל הברכה, לפי שצ"ל הכנת המתברכים ככדי לקבל ההשפעה – כש"כ בתפלה, שהש"ץ צריך לנתינת כח כו' הרי מכש"כ שצריכה להיות בזה הכנה מצד הצבור. ולכן אלו דלא אניסי אין יוצאים בתפלת הש"ץ.

ו. עפ"ז י"ל דבזה גופא פליגי ר"ע ור"י – היינו אם דרגת הכהן – בעת שמברך את ישראל – היא למעלה מהשתלשלות או לא, ובזה תלוי' פלוגתתם אם צ"ל קרא מיוחד שהקב"ה מסכים על הברכות, וכדלהלן:

נת"ל (ס"ב) שהטעם לזה שב"כ בכחה להביא ענין חדש הגבוה משרשו ומקורו של המתברך, הוא, לפי שהכהנים עושים זאת בשליחותו של הקב"ה, ומכיון שהוא אינו מוגבל ח"ו בשום מדידות והגבלות, יש בברכתו, וגם בהברכות המתברכות בשליחותו, הכח להגיע למעלה מהשתל'.

אמנם זה גופא אפ"ל בב' אופנים: (א) מכיון שהברכה בפועל נאמרת מפי בור"ד, שאין בכחו מצ"ע להמשיך מלמע' מהשתל', צ"ל כח מיוחד, שגם ברכה זו תמשיך מלמע' מהשתל', ז.א. שאף שמברך בשליחותו של הקב"ה, מ"מ הרי כמה דרגות אפ"ל בשליחותו²⁷ – וגם בב"כ י"ל שאין כחו של הקב"ה מתייחד ומתעצם עם ברכת הבור"ד, ויש פריטים²⁸

(27) ראה לקח טוב (להר"י ענגל) בתחלתו. וראה גם שו"ע אדה"ז סרס"ג סכ"ה בקו"א: כעושה בעצמו ממש וכו' הרי זה כאילו אוחד ידו של חבירו כו' שנעשית כידו אריכתא. ועיין המשך סר"ו בניאור ענין העבודה דמדורי' עבד (ע' שכ"ז). (28) אבל לא כולם, ולכן אומרים ישא הוי' –

ישראל). ולכן מוכרח לומר שהברכה לכהנים כמו שהוא במקורו (למעלה מסדר השתלשלות) – ניתן כולו ל„בעלות“ של כהנים³³ ואין צריכים הסכמה נוספת.

עפ"ז מובן שלדעת ר"ע הברכה לכהנים היא ברכה שבבחי' השתל': מכיון שלדעתו ב"כ בעצם (כפי שנאמרת מפי הכהנים) אינה למעלה מסדר השתל', הרי אאפ"ל שהמסובב (הברכה לכהנים הבאה ע"י ברכתם שמברכים את ישראל) תהי' בדרגא גבוה יותר מהסיבה (הברכה שהם מברכים את

ומטעם זה גופא מובן למה אין מפורש בכתוב „ואברכה מברכיך“ תיבת „אני“, כי הברכה הנלמדת מפסוק זה, היא מבחי' סדר ההשתל'³⁴.

(משיחת כ' מנ"א, תשי"ב)

(33) עיין סוף הדרן לפסחים (נדפס בסוף הגש"פ עם לקוטי טעמים מנהגים וביאורים, קה"ת תשל"ט – ע' תקיג) שיטות ר"י ורע"ק בזה.

(34) להעיר מהחילוק דהמשכה ע"י מעבר או ע"י התלבשות (קו"א ד"ה להבין מ"ש בפע"ח (קנח, א). לקו"ת מסעי פט, ג. ובכ"מ).

